

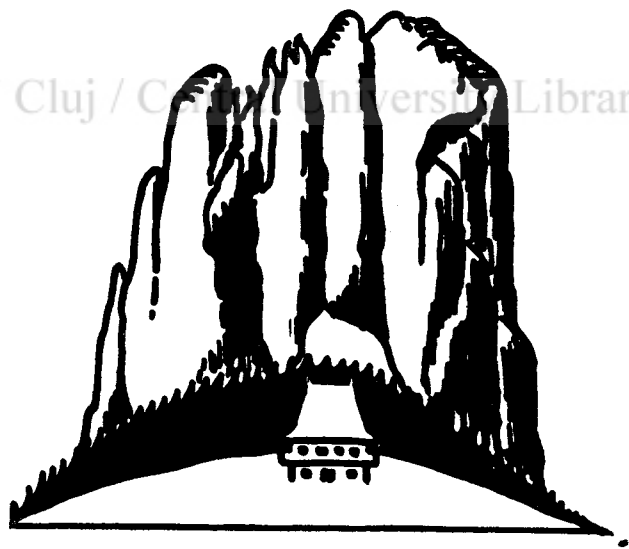
2366/1942

XII. 30.

ERDÉLY

HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT

Az Erdélyi Kárpát Egyesület hivatalos értesítője

Főszerkesztő és felelős kiadó: Dr. BALOGH ERNŐ
Felelős szerkesztő: Dr. XÁNTUS JÁNOS
Laptulajdonos: ERDÉLYI KÁRPÁT EGYESÜLET

XXXIX. ÉVFOLYAM

1942. 12. SZ. (854)

Erdély

TARTALOM

Dr. Balogh Ernő: Eszményi iskola. —
Az Erdélyi Kárpát Egyesület 1941. évi
közgyűlése. — Az Erdélyi Kárpát Egye-
sület 1942. évi vándorgyűlése.

*Az „Erdély” előfizetési ára egész évre 6 pengő. Tagoknak 5 pengő. — Tagsági
díj évi 6 P. — Az előfizetési díjak befizethetők az EKE 72.478. számú csekkeszám-
láján és a központi irodában Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. — Hivatalos órák:
d. e. 9—1-ig, d. u. 5—8-ig. Telefon 36-37.*

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központjának és vidéki osztályainak levelezési címei

Központ: Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. Telefon 36-37.

Besztercei osztály: *Beke Ödön*, Beszterce, Radnai kapu u. 1/a.

Csíkszéki osztály: *Székely Géza*, Csíkszereda, OMIH.

Dési »Cibles« osztály: *Knizsek Károly*, Dés. Villamosművek.

Gyergyói osztály: *Dr. Kurucz Sándor*, Gyergyószentmiklós, Főposta.

Háromszéki osztály: *Dr. László Ferenc*, Sepsiszentgyörgy.

Marosszéki osztály: EKE marosszéki osztálya, Kazinczy-u. 13., Marosvásárhely.

Nagybányai „Gutin” osztály: *Tréger Lajos*, Nagybánya, Fürdőtelep.

Révi »Zichy« osztály: *Borcsa István*, Rév. Községháza.

Udvarhelyi osztály: *Zárug András*, kereskedő, Székelyudvarhely.

Zilahi »Meszes« osztály: *Seress Miklós*, Zilah, Király-u. 23.

ERDÉLY

Eszményi iskola

Dr. Balogh Ernő elnöki megnyitója az EKE 1942 nov. 27-i közgyűlésén

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nincs boldogabb ember a természetjárónál. Járnai a természetet, hallgatni a föld szivedobbanását, érezni illatát, leheletét, csodálni ezernyi remekét, gyönyörködni ezernyi fény- és színpompájában, csendes szemlélettel kíséreni a felhők úszását, a csobogó patakban a víz örök folyását, elmerülni az életnek, a létnek, az elmúlásnak léptenyomon előbukkanó, az Istenhez emelő nagy misztériumában: vajjon nyújthatnak-e embercsinálta szórakozóhelyek hasonló földi salaktól mentes lelki gyönyöröket. Vagy hol található az ember még olyan környezetet, ahol ha a halk békét meg is zavarja az elemek félelmetes kitörésében a természet rettenetes ereje, egyről mindig biztos lehet, hogy itt nem csal, nem hizeleg, nem csal semmi.

A természetjáró a leggazdagabb ember. Körülötte övé minden, ahol jár. Övé a fűszálak között kifeszített pókhálóremek a ráfűzött szikrázó harmatgyöngyökkel, övé a játszadozó felhőkben bújkáló hegyorom, a zúgó erdő, a virágos mező. Az övé minden, amit lát, ha nem is pénzértékben, de semmi pénzzel fel nem érő olyan értékben, amit mindezek neki nemes lelki táplálékot jelentenek. A természetjáró azonban az a gazdag ember, aki vagyonát nem más rovására szerezte, hanem mindenkinek hozzáférhető örök, soha nem fogyó forrásból. Tehát nem is lehet irigy, sőt kincses bányájához mindenkit szeretettel hív, hogy legyen mindenki dúsgazdag ezekben el nem vesző, ki nem sajátítható nemes kincsekben.

A természet azonban, mely így feltárja mindenki előtt boldoggá és gazdaggá tevő kifogyhatatlan kincseit, ugyanakkor szigorú, kegyetlen is, de igazságos. Részrehajlást nem ismer, pártfogók közbenjárását se fogadja. Sokszor nehéz kérdések elé állítja azt, aki vele eljegyezte magát. Próbára tesz, van-e helyes önismerete, s e próbáratevéssel a félénkeket önbizalomra neveli, másfelől azonban irgalmatlanul letöri az öntúlbecsülést. Ezernyi kényszerítő alkalmat ad az igazi én be-

mutatására, a társadalmi különbségeknek a közéletben oly nehezen menő megszüntetésére, a nevetségesen hordott álarc levetésére, kényszerítő példák hozatalára annak, hogy mik azok a belső vonások, melyek az embert igazán emberré teszik. Ebben a jellemfejlesztő, lélekneemesítő hatásában válik a természet olyan eszményi iskolává, hol a tanítás, a nevelés eszköze nem szépen hangzó szólamok üres áradata, hanem a valóban némán is megragadó és emlékezetben maradó élő példája.

Bizonyosan nem mondok újat, ha a legtöbb természetjáróban tudatra talán nem is egészen jutó arra az érzésre utalok, hogy mikor ismételtén tett ugyanazon útván jár, egy tisztást, egy csúcsot, egy fel-tünőbb sziklát, vagy akár egy kődarabot, egy bokrot, fát vagy néha csak egy virágtövet újra lát, azt régi ismerősként üdvözli. Sőt, ha többször megtett ugyanazon útról van szó, ezeket már előre várja, s tudja mi van előtte, mi következik utána. Ez nem tisztán csak az emlékezet dolga, mert a viszontlátásnak ebbe a tényébe már bizonyos mélyebb lelki tényező is vegyül, ami rögtön kitűnik, ha a várt tárgy már nincs ott, vagy nem szokott állapotában. A természetjáró ha ismerős sziklatuskóját nem találja, vagy ismerős fáját kidőlve, megáll előtte, s meghatódottan, mintha csak sir szélén állana, legalább gondolatban felsóhajt: „vajjon mi történhetett szegénnyel“?

Közömbös dolgokon nem szoktunk sajnálkozni, csak olyanokon, melyekhez szeretet, vagy legalább is valami rokonszenvesebb érzés fűz. A hiányzó szikladarab, a letört fa tudatunkba hozza, hogy azokat szerettük. És ha ennek a tudatbahozott szeretetnek a világát vetítjük körénk, erdőre, mezőre, völgyre, hegyre, kicsire, nagyra, mélységre, magasságra, mindenre, amiben körülöttünk a természet megnyilatkozik, vesszük észre, hogy ebben mindent, mindent szeretünk. Ragaszkodunk hozzá talán még jobban, mint az, akinek telekkönyvi tulajdona, mert annál a föld szeretetének anyagi a kapcsa, a természetjárónál pedig eszményi. Amaz földjén könnyen túlad, ha anyagilag előnyösebb csere kecsegtet, de kérdem, hol van az az igazi természetjáró, aki el tudná adni pl. az igazán semmit nem termő Egyesekőt, vagy a Révi barlangot. Nekünk az az idétlen sziklatuskó, vagy facsonk nem egy egyszerű közömbös sziklatuskó, vagy facsonk, hanem egy hozzánk tartozónak érzett mintegy egyéniség, melyet számontartunk, dédelgetünk, őrzünk, mert szeretünk.

Ime, csak az szeretheti igazán a földet, aki járja, aki ismeri, mert ez az ismeretség az anyagiakon túl, lelkéhez fűz erős szálakat. A föld ismeretéből tehát önként fakad a földnek anyagi vonatkozástól mentes eszményi szeretete. A hazaszeretet egy körülhatárolt területhez nemzeti történeti és hagyományokon alapuló, semmi áldozattól vissza nem rettenő törhetetlen ragaszkodás. Legszebb, legszentebb nemzeti ére-nyünk, melynek így a természetjárás még külön szilárd pillért épít e földnek más forrásból eredő szeretetéből.

Mélyen tisztelt közgyűlés! A természetjárás boldoggá, gazdaggá tesz. Lelkileg, testileg felüdit, vallásossá tesz, jellembelileg nevel, ne-

mesít, s földünk közvetlen megismerésével mélyebb tartalmat ad a hazaszeretetnek. Van-e még iskola, mely testi, lelki kiegyensúlyozottságon felül az erények annyi sokféleségét tudná az emberbe plántálni, s van-e tanítómester, akinek közelítőleg is olyan tökéletes nevelői módszere lenne, mint a természetnek, mely nem maga oktat, hanem csak felteszi ezernyi gyönyörű, mélyértelmű kérdését, melyre a rákényszerített feleletadással maga az ember neveli, nemesíti magát. És ez az önnevelés — s itt van e módszer főzenialitása — mélyreható, pedig gyönyörködés, nemes szórakozás közben mintegy tudat alatt megy végbe.

Ennek az eszményi iskolának érdekében buzgólkodik több mint félszázad óta egyesületünk, hogy minél több testvérünket vezessen a nagy tanítómester elé, hogy minél több testvérünk legyen boldogabb, gazdagabb, testben, lélekben erősebb, ősi földünkhöz, szent örökségünkhöz még törhetetlenebbül ragaszkodó.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület 1941. évi közgyűlése

Folyó évi november hó 21-én tartotta egyesületünk 1941. évi közgyűlését, melyen dr. Balogh Ernő egyesületi elnök elnökölt. Megnyitó beszédét lapunk vezetőhelyén teljes egészében közöljük. A megnyitó elhangzása és a jegyzőkönyv felolvasása után Jancsika Albert titkár olvasta fel alábbi jelentését az egyesület 1941. évi munkásságáról.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Jelentésem megkezdése előtt kell megemlékeznem elszakított testvéreinkről, akik még mindig idegen járom alatt nyögnek s reményteljes szívvel várják a felszabadulás örömnüepét s vérüket, mindenüket odaadnák csak azért, hogy szabad magyarok lehessenek. Mi tudjuk, hogy mit jelent bízni, mi tudjuk, hogy a legkisebb jóirányú szellő rezgése is milyen jól eső reményekkel táplált s buzdított a további kitartó munkára s tette lehetővé azt, hogy 22 évi reménység után megvalósuljon álmunk. Emlékezzünk idegenbe szakadt osztályainkra, turista testvéreinkre, elvesztett alkotásainkra.

Egyesületünk 1941. évi munkásságáról kell számot adnom a m. t. Közgyűlésnek. Ez volt az első esztendő, hosszú idők óta, amikor egy teljes évet szabadságban dolgozhattunk végig. Mint minden változás, a visszatérés örömteljes megvalósulása is, fokozott munkát és törhetetlen akarat-erőt követelt egyesületünkötől, hogy most már szabadon, minden gáncs nélkül megkezdhesük nagymultú Egyesületünknek a gyalázatos trianoni béke által megakasztott munkáját. A megindulás nagy nehézséggel járt s az Egyesület vezetősége már az első percben tisztán látta, hogy a tényleges és eredményes munka megindításához hosszabb idő szükséges, ezt megkívánta az akkori jellegzetes erdélyi helyzet, de még inkább tagjaink helyzete, akik a hosszú nyomorgás után tisztességes elhelyezkedésük érdekében

szaladgáltak. Akik elhelyezkedtek, azok a változással járó roppant nagy munkafelhalmozódás miatt alig-alig vehették ki részüket más közérdekű munkából.

Nehéz helyzetben volt Egyesületünk. Kimondhatatlan nagy munka várt ránk, egész Észak-Erdély turista kultúrája egyenlő volt a semmivel. Ennek a hiányzó kultúrának a pótlása pedig nem történhetett meg máról holnapra, erre nem hetek, nem hónapok, hanem hosszú évek szorgalmas munkájára van szükség. Ezt előre láttuk, így 1941 évben a gondos előkészítés munkája folyt, hogy megalapozzuk és szilárd talajra állítsuk Egyesületünk jövő életét és munkásságát. Kettészakított testtel állott az EKE 1941. év elején. Az oszályok elszakítása, vagyonunk legnagyobb részének megszállott területen való maradása olyan hatalmas sebet ütött Egyesületünk erején, melyet kiheverni még maig sem volt képes. Anyagi helyzetünk javítása érdekében és azért, hogy alkotó munkánkat mielőbb megkezdhesük, már a visszatérés pillanatában megindítottuk segélykérő hadjáratunkat minden reményteljes vonalon. Mindenhová elküldöttük kérő szavunkat, feltárva a munka megindításának fontosságát, szegénységünket, ráutaltságunkat. Talán az akkoriban is roppant nehéz helyzet volt az oka annak, hogy nem kaphattunk olyan támogatást, amellyel munkánkat megindíthattuk volna. Akik ott állottak Egyesületünk mellett és látták küzdelmünket, melyet a lehetetlenebbnél lehetetlenebb problémák megoldása érdekében folytattunk, azok tudják azt, hogy erről beszámolni nem is lehet. A magyar természetjárás egyenesen követelte, hogy az EKE azonnal pótolja Észak-Erdély turista alkotásainak hiányát.

Már 1941. év elején arra törekedtünk, hogy Egyesületünk tagjainak számát növeljük és minél több tagunkat vonjunk be a munkába. Ez sikerült is, ha nem is olyan mértékben, mint ahogy reméltük, mert taglétszámunk az 1940. évben bejelentett 844 főről 1056-ra emelkedett, tehát 212-vel volt több, mint előző évben. Külön ki kell emelnem a létszámmal kapcsolatosan, hogy Egyesületünk 1941. évi november 22-én tartott alapszabálymódosító közgyűlése határozatilag kimondotta, hogy az Egyesületnek csak tiszta keresztény származású tagjai lehetnek. Ezen határozattal elértük azt, hogy a még Egyesületünkben lévő zsidók azonnali hatállyal töröltessenek a tagok sorából. Ez létszámvesztéséget nem okozott, mert csupán 17 tagot kellett a határozat értelmében törölnünk. Egyébként az EKE ezen határozatával csak megelőzte a későbbi szövetségi határozatot. Központunk taglétszáma 462 volt.

Az Erdély területén elvégzendő munkák megkönnyítése céljából az osztályok számának szaporítása elsőrendű feladatként állott az Egyesület vezetősége előtt. Sajnos, a szervezés nem vezetett a kívánt eredményre, aminek a legfőbb oka az volt, hogy különböző vidékeken turista szempontból vezető szerepet betölteni hivatott egyének polgári állásaikban még nem voltak véglegesítve s emiatt mindenféle lekötöttségtől tartózkodtak. Ebben az évben csak Besztercén sikerült osztályt szervezni s ezzel az osztályok száma 9-re emelkedett.

Központunk elnöksége 1941-ben 27 tisztikari ülést tartott, mely üléseken összesen 216 személy vett részt. Választmányi ülést 4-et, ezenkívül

egy alapszabálmódosító rendkívüli közgyűlést és egy rendes közgyűlést tartottunk. A központi titkárság 2064 ügyszerabot intézett el. (932 érkezett vissza, 1132 elküldött ügyszerab.)

A központ részletes munkájára kitérve az egyes szakosztályok tevékenységéről az alábbiakat jelentem:

A központi turista szakosztály: Az elmúlt évben 41 kirándulást rendezett összesen 1550 résztvevővel, amely az elmúlt évhez viszonyítva emelkedést mutat, mert a túrák száma 9-el, résztvevői száma több mint 750-el szaporodott. A turista szakosztály túravezető tanfolyamot rendezett, melyen 35 személy vett részt. A kirándulások rendszerint útjelzési munkálatokkal voltak összekötve s, tagjaink Rév, Zilah és Kolozsvár környékén, valamint a Radnai havasokban végeztek útjelzéseket. A szakosztály minden héten ülést tartott, melyen a tagok szép számban jelentek meg.

A természetjáró szakosztállyal közösen működött az Egyesület központi műszaki osztálya, Beke Lajos vezetése alatt. Az osztály igen nagy munkát végzett s különösen Beke Lajos munkásságát kell kiemelni, aki minden szabad percét feláldozta az Egyesületnek azért, hogy munkájával elősegítse az Egyesület célkitűzéseit. Az elmúlt évben 172 km. útát jeleztek az EKE tagjai Észak-Erdély különböző hegyvidékein. Az útjelzésekkel kapcsolatosan az évben sajnálattal állapítottuk meg azt, hogy azok nagyrésze a már hadi és rossz festékanyag miatt tönkrement. Az útjelzéseken kívül Rév és Kolozsvár környékén a vázlatos turista térképet is elkészítettük, valamint Kolozsvár környékének útmutató tábláit is. Sajnos, anyagi nehézségek miatt ezeket nem tudtuk elhelyezni a helyszínen.

Igen nagy feladatot rótt a szakosztályra az erdélyi turista térképekkel kapcsolatos sokezer új adat megszerzése és azoknak a régi térképekbe való berajzolása. Beke Lajos fáradhatatlan munkásságának köszönhetjük, hogy a m. kir. Honvéd Térképészeti Intézet Székelyföld című turista térképét kinyomhatta. Ezzel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el, hogy a Honvéd Térképészeti Intézetnek a turistaság nagyfokú támogatásáért köszönetünket kifejezzük, megköszönve azt, hogy más irányú nagy elfoglaltsága mellett módot és lehetőséget talált arra, hogy a természetjáróknak annyira hiányzó térkép megjelentetésével segítségére legyen. Indítványozom, hogy a közgyűlés köszönetét a T. I.-vel levélben közöljék s megkérjék arra, hogy továbbra is legyen segítségünkre támogatásával.

Itt kell megemlítenem azt, hogy t. tagjaink, akik térképpel a kezükben járnak be Erdély gyönyörű vidékeit, fordítsanak fokozott gondot a térképek javítására és adataikat megjegyzéseikkel együtt velünk mindig közölni sziveskedjenek, hogy azokat az újabb kiadásoknál a térképek javítására felhasználhassuk.

Indítványozom, hogy a műszaki szakosztály fáradhatatlan és önzetlen vezetőjének, Beke Lajosnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondjon nagysértékű munkásságáért.

Gazdasági szakosztályunk: Minden héten ülést tartott. Igen nehéz helyzetben folytatta munkásságát és sokszor állott szinte megoldhatatlan anyagi

feladatok előtt. A gazdasági szakosztályt az elmúlt évben Magyarós Géza központi alelnök vezette. A szakosztály ellenőrzése alatt állottak a központ menedékházai. A menedékház gondnoki teendőket Matejovics Antal látta el a tőle már megszokott szakértelemmel és odaadással. Matejovics Antal munkásságáért, melyet minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzett, jegyzőkönyvi köszönetet javasolok. Itt a gazdasági szakosztály működésének keretében röviden ismertetnem kell a menedékházakkal kapcsolatos ügyeket, hogy rávilágítsak arra a roppant nehéz munkára, melyet a szakosztálynak végeznie kellett. A szakosztályt minden munkájában az Elnökség természetesen a legmesszebbmenően támogatta. A révi menedékház visszaszerzése érdekében a központ a birtokban levő Mateescu uradalom hatósági gondnokával ideiglenes bérleti szerződést kötött, mellyel ősi jogait biztosította. Bár a szerződést már 1941 február 17-én megkötöttük, az ott levő zsidó bérlőtől csak június hónapban szabadulhattunk meg egy nagyobb összegű lelépési díj ellenében. Ekkor azonnal berendeztük a menedékházat és egy menedékház kezelő alkalmazásával üzembe helyeztük. Első katasztrófánk a kezelő személyében ért, majd 1941 szeptember 1-én egy áradás elvitte a Sebes Körös hídját, melyet az uradalom vonakodott megcsináltatni. Volt menedékház, de nem volt híd. Igen nagy károsodás érte emiatt Egyesületünket. Az Erdélyi Kárpát Egyesület, mint a román néprajzi múzeum jogutóda, ez évben megtette a lépéseket arra, hogy a Hója erdőben lévő turista házat magának megszerezze. Bár a ház ügyét véglegesen elintézni még máig sem sikerült, azt jelenleg a m. kir. Gazdasági Akadémiától évi 200 Pengőért béreljük. Ezt a házat is a kivonuló románok teljesen tönkre tették, csak nagy befektetéssel tudtuk használható állapotba hozni.

1941-ben költöztettük vissza a Mátyás-házba múzeumunk megmaradt anyagát. Ekkor láttuk, hogy a múzeumi anyag a legnagyobb részben tönkrement. A kerámikai tárgyak nagyrésze összetört, míg a gyapjú dolgokat a molyok pusztították el teljesen. A múzeum költöztetése is tetemes összeget emésztett fel.

Igen nagy terhet rótt Egyesületünkre az ideiglenes italmérési engedélyek ügye, minden menedékházban évi 250 Pengő illetéket fizetünk még ma is a rendesen járó évi 40 Pengő helyett.

A menedékházakkal kapcsolatos ügyek ellenőrzését Ilyés István tagtársunk fáradtságot nem ismerve, a legnagyobb lelkiismeretességgel végezte. A gazdasági szakosztály munkájának irányítását Magyarós Géza elnök nagyfokú elfoglaltsága miatt, évközből Alexy Béla főpénztáros vette át és nagy szakértelemmel irányította.

A menedékházak ellenőrzését, valamint az osztályok látogatását megnehezítette az, hogy a MÁV. a kért szabadjegyet nem bocsátotta rendelkezésünkre. Ez különösen kívánatos lett volna az osztályokkal való szorosabb kapcsolat megteremtése céljából, hogy közös munkánkat közösen tárgyalhassuk meg. Itt említem meg, hogy a központ, a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületétől 3 menedékház részére mentő felszerelést kapott. A mentőállomásokat a Hója-i, Bükk-i és a Révi menedékház részére utalták ki.

A gazdasági szakosztály működéséről számszerű adatokat a pénztári jelentés nyújt.

„Erdély“ című folyóiratunk az elmúlt évben minden hónapban megjelent. Összesen 12 ív terjedelemben.

Propaganda szakosztályunk: az elmúlt évben 14 ismeretterjesztő vetített képes előadást rendezett. Előadásainkat Széchenyi-emlékelőadással kezdtük meg. Az előadások közül ki kell emelnem dr. József Ferenc kir. herceg Őfensége előadását, melyet a kasszínházban zsúfolt ház előtt tartott „Budapest, a 2.000 éves fürdőváros“ címen. 1941 február hó 1-én megrendeztük hagyományos néprajzi bálunkat az Iparkamara termeiben. A bál úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen nagy sikerű volt. A kitűnő rendezés és siker legfőképpen Tamás Béláné és Tamás Katus fáradhatatlan szervező képességének köszönhető. A propaganda szakosztály közbenjárására az OMIH külön bemutatta az Egyesület tagjainak az Erdélyről készült színes filmet. A szakosztályt dr. Kiss Béla elnök vezette, gazdag tapasztalatokkal és körültekintéssel.

Ezen szakosztályunk működésével kapcsolatosan különös hálával kell köszönetet mondanunk dr. Karl János úrnak, a Mikes Kelemen főgimnázium igazgatójának azon szivességéért, hogy a gimnázium gyönyörű dísztermét díjtalanul bocsájtotta rendelkezésünkre. Köszönetet kell mondanom a Keleti Újság, Magyar Újság, Ellenzék és Estilap szerkesztőségének azért a szivességükért, hogy Egyesületünk közérdekű híreit mindig készségesen leközlítették és ezzel megkönnyébbítették tagjaink tájékoztatását.

A szakosztály az elmúlt évben 31 ülést tartott.

Vidéki osztályaink :

Csikszéki osztályunk.

Mint minden évben, úgy az idén is a csikszéki osztály áll az élen. Tevékeny vezetősége és lelkes tagjai gyönyörű eredménnyel dolgoztak az elmúlt év folyamán is. Ha tekintetbe vesszük a mai időkkel járó nehézségeket, melyekkel alkotásaik létrehozása közben meg kellett küzdeniök, csodálattal és a legteljesebb elismeréssel tekinthetünk alkotásokban gazdag eredményes munkásságukra. Ennek az önzetlen munkának legfőbb eredménye az Uz Bence menedékház, melynek alapjait 1941. év tavaszán fektették le és október 5-én tartották a bokréta ünnepélyt. Az osztály pénztárosa, András Béla, amikor feltárta előttünk az Uz Bence-ház építésével kapcsolatosan felmerült akadályokat és megvilágította előttünk az építkezés kulisszatitkait, csodálatunkat fejeztük ki a sok leleményesség és szélesség felfelfőtt, amellyel ki tudták verekedni azt, hogy a ház a maga nagyszerűségében felépüljön.

Az osztály az Egyeskeői és Sutai menedékházon végzett kisebb javításokat, az utóbbiban hálóhelyek létesítéséről is gondoskodott. Rendbe hozta

az osztály a Sutai síugró sáncot is, azonban annak tökéletes kijavítása az O. S. K. 5.000 Pengős segélyének késése miatt erre az évre maradt.

Az osztály közbenjárására a MÁV. a Tolvajos-tetőn egy autóbusz váróhely építését vette tervbe.

Az OMIH csikszeredai kirendeltségének vezetője, Székely Géza, aki ottani osztályunk ügyvezető alelnöke is, túristavezetői tanfolyamot rendezett, melyen az osztálynak 22 tagja vett részt. Az előadók is az osztály tagjai sorából kerültek ki és értékes előadásaikkal biztosították a tanfolyam sikerét. Az osztály levelezése 191 érkezett és 231 elküldött levélből állott. Az osztály az elmúlt év nyarán minden vasárnap társas kirándulást rendezett, amelyek közül a Hargita-fürdői kirándulások voltak a legsikerültebbek, ahol az Uz Bence-ház hétről-hétre való növekedésében gyönyörködhettek. Az Uz Bence-ház bokréta ünnepélyén 150 kiránduló vett részt, a központot dr. Borbáth Samu alelnök, dr. Kiss Béla, Beke Lajos és Bari Erzsébet képviselték.

Az osztály sí-szakosztálya több síversenyt rendezett, sízői sok esetben szerepeltek szép eredménnyel más egyesületek közötti versenyeken is. Kiemelkedik a versenyek közül a Csaba Serleg-verseny, melyet a gyermekek részére rendezett az OMIH kirendeltséggel közösen, továbbá a IX. Hadtest Levente síversenye. Az osztály február 7—8-án tartotta az „Erdély visszatért” serleg országos versenyét, melyen az ország legjobb sízői vettek részt. Az osztály tevékeny sízői mindig méltóan képviselték az EKE színeit és igen szép reménnyel tekinthetünk az osztálynak a sízés propagálása érdekében kifejtett munkálkodása kapcsán a környék sízőinek fejlődése elé. Az osztálynak ez a tevékenysége különösen fontos honvédelmi szempontból, mert a környék adottsága folytán innen kerülhetnek ki a legjobb síoktatók. Az osztály ezt különösen elősegíti azzal, hogy a székely falusi gyermekek részére síversenyeket rendez, melyen azok saját készítésű síléceikkel vesznek részt.

Az osztály tagjai az elmúlt évben 60 km. útat jeleztek. További munkásságukat megakadályozta az, hogy az útjelzésekre sem anyagi fedezet, sem megfelelő festékanyag nem állott rendelkezésükre. Az osztály taglétszáma 1941 december 31-én 183 volt.

Nagyon röviden összefoglalva mutattam be az osztály munkáját s így nem mutathatók rá mindazokra a nehézségekre, melyekkel az egyébként is túlságosan elfoglalt tagoknak és különösen a vezetőségnek meg kellett küzdeni, hogy a ma már olyan természetesnek vett alkotások elkészülhessenek. Nem mulaszthatom el különös köszönetünket kifejezni az osztály mélyen tisztelt vezetőségének, különösképpen dr. Karsay Sándor elnök úrnak, azért az atyai szeretetért és odaadásért, amellyel osztályunk vezetését elvállalni méltóztatott s azért a lelkes munkáért, mellyel részt vett az osztály minden egyes megmozdulásán s túrista múltjának nagy tapasztalatával tevékenyen segíti előhaladásukat, terveik megvalósítását. Köszönetet mondunk Székely Géza ügyv. alelnök úrnak, valamint András Béla pénztáros úrnak odaadó, önzetlen és áldozatos munkásságáért. Egyben kérem az osztály mélyen tisztelt Vezetőségének megjelent tagjait, hogy tolmácsolják köszönetünket az osztály minden egyes tagjának.

Gutin osztály:

Már az év elején igen nagy nehézséggel küzdött, hogy rendbe hozhassa, esetleg kibővíthesse a már nagyon szűknek bizonyult forrásligeti menedékházat, s további házépítéssel tegye lehetővé azt, hogy Nagybánya festői vidékét felkereső kirándulókat, télen pedig a szőket elláthassa és kellőképp elhelyezhesse. Az osztály segélykéréseit mindenkor továbbítottuk, sajnos, nem jártak eredménnyel. Ettől eltekintve lelkes tagjai az elmúlt év folyamán már hozzákezdtek a rozsályi menedékház felépítéséhez, abban a reményben, hogy ha látják illetékesek a munka komolyságát, az utolsó percben csak segélykezet nyújtanak. Sajnos, ez nem történt meg, s ma az a helyzet, hogy majdnem kész ház áll a Rozsályon, de nem lehetett befejezni, se berendezni.

Tagjai igen tevékeny túrista életet élnek, a hivatalos kirándulások száma 31 volt 323 résztvevővel. Taglétszám 202.

Az osztály elnöke: Tréger Lajos, aki nagy odaadással és ügyszeretettel vezeti egyik legjobban működő osztályunk eredményes munkáját.

Marosszéki osztály:

Marosszéki osztályunk 1941. évben újjászervezkedett és minden törekvése arra irányult, hogy a Kelemen-havasokban egy menedékházat létesíthessen. A mostoha viszonyok és az anyagi segítség hiánya lehetetlenné tették szép tervük megvalósítását.

Az osztály 1941. év folyamán 28 gyalogos, illetve sí-túrát rendezett 280 résztvevővel.

Az év folyamán 2 színes vetítettképes előadást rendezett.

Az osztály taglétszáma 125 volt.

Széplési osztály:

Az 1941. évet teljesen az átmeneti idő okozta zavar jellemezte az osztály működését. Az új helyzetben mindenki saját jobb életheletőségének kialakításával volt elfoglalva és igen kevés időt és fáradságot szenteltek a közösségi munka részére. A visszacsatolás ténye mégis serkentőleg hatott, úgyhogy a széplési és pisztrángok völgyi erdészházakban 6—6 ágygal és 18—18 matrácával turista szállást szerelt fel s a két házban 6—6 ágy áll a turisták rendelkezésére, de szükség esetén a padlóra fektetett 2—2 matráccon még 3—3 személy kaphat szerényigényű fekhelyet.

A központ kiküldötteivel együtt 1941-ben a széplési útjelzés jelentékenny részét elkészítette. A Tökés-széplési menedékház közötti útvonalon 5 átjáró pallót készített.

Az osztály tagjai a rossz közlekedési viszonyok ellenére számos kirándulást rendeztek. Túrista tárgyú előadást csak egyet tartottak szépszámú közönség jelenlétében. Tagjainak száma 37.

Az osztály elnöke: Knizsek Károly sokirányú elfoglaltsága mellett tevékenyen vesz részt minden turista munkában.

Háromszéki osztály:

Tevékeny munkásságot nem fejthetett ki, mert régi tagjai a városból nagyrészt eltávoztak és a múlt év folyamán szervezés alatt állott. Tagjainak száma 37 volt. 11 hivatalos kirándulást rendezett 127 résztvevővel.

Hargita osztály:

Jelentést nem küldött be, szervezés alatt áll.

Besztercei osztály:

Legfiatalabb osztályunk szintén a szervezés munkálataival volt elfoglalva. Nyolc társas kirándulást rendezett, 320 résztvevővel. Tagjainak száma 40. Egyik legnépesebb kirándulásuk a Koblicai volt, melyen 97-en vettek részt.

Meszes osztály:

Az ezévben megalakult fiatal osztály nagy propagandát fejtett ki a meszes hegység gyönyörű vidékeinek látogatása érdekében. Tervbe vették egy menedékháznak építését, sajnos, az anyagi nehézségek miatt tervüket megvalósítani nem tudták. Az osztály 27 hivatalos kirándulást rendezett 367 résztvevővel. Főképp a Meszes, a Gutin és Rév környékét látogatták. Tagjainak száma 27.

Révi osztály:

A révi osztály kevésszámú tagjával a ráváró nagy feladatokat megvalósítani nem tudta és ezért már a kezdet kezdetén a központ irányítása alatt állott. Így a révi menedékház a Zilahy-barlanggal kapcsolatos mindenféle teendőt a központ intéz. Tagjainak száma 22.

A *társegyesületekkel* a legjobb viszonyban voltunk, ha egyes nagy egyesületekkel voltak is érdekösszetüzéseink, egyesületünk vezetősége mindig arra törekedett, hogy az EKE érdekeit megvédve, a békés, harmónikus együttműködést elősegítse. A békés együttműködés érdekében az elmúlt évben megszüntettük máramarosszigeti osztályunkat és annak munkaterületét jogos tulajdonosának, a Magyarországi Kárpát Egyesületnek adtuk át.

A Magyar Túrista Szövetséggel jó viszonyban voltunk s bár évközben bizonyos fokig feszültté váltak kapcsolataink, ma már a legjobb egyetértésben dolgozunk együtt fölöttes hatóságunkkal.

Külön meg kell emlékezmem Babós Imre turista testvérünkről, aki az EKE és a Szövetség között a jó kapcsolatok fenntartásáról gondoskodott, Egyesületünk érdekeit mindenkor készségesen támogatta és tevékenyen részt vett minden munkánkban. Nagy segítségünk volt a térképek javításával kapcsolatos munkálatoknál, útjelzési tervezetknél s Egyesületünket céljának elérésében fáradhatatlanul támogatta. Önzetlen munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet javasolok.

Jelentésem végére érve, még egy pár szóval rá kell mutatnom arra,

hogy terveinket miért sikerült csak részben megvalósítanunk. Ennek legfőbb oka az anyagiak hiánya volt, továbbá az, hogy tagjaink legnagyobb része az elmúlt évben a katonai átképzések kapcsán közel félévig egyáltalán nem foglalkozhattak közérdekű turista munkákkal. A mai nehéz helyzetben a jövőre vonatkozólag sem táplálhatunk vérmes reményeket, mert a mai nehéz gazdasági helyzet lehetetlenné teszi még az egyszerű tervek megvalósítását is. Egyik legsúlyosabb problémánk például az útjelzések rendbehozatala és új útjelzések építése azért nem valósítható meg, mert nem kapunk kellő festékanyagot hozzá. Ugyanilyen anyagproblémák merülnek fel a menedékházak építésénél is. Hozzájárul ehhez, hogy nem kaphatunk kellő anyagi támogatást az államtól. A nehézségek ellenére is minden lehető elkövetünk, hogy Erdély turista kultúráját a legnagyobb mértékben emeljük és hisszük, hogy tagjaink kellő támogatásával célunkat el is érjük. A ránk váró munka nagy összefogást és önzetlen együttműködést kíván az Egyesület minden egyes tagjától s ha ez meglesz, semmi akadálya nem lehet eredményes munkánknak.

Kérem jelentésem tudomásul vételét.

A felolvasott titkári jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta. az ellenőrök és számvizsgálók nevében Dávid Béla tett jelentést és indítványozta az egyesület tisztviselőinek a felmentvény megadását. A köz-

Inceffy Gábor az egyesület pénztári zárszámadását ismertette, majd gyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvényeket megadta.

A jelentések elhangzása után dr. Balogh Ernő elnök bejelentette, hogy a jelenlegi tisztikarnak a megbízatása az alapszabályok értelmében lejárt és ezért felkéri Orosz Endrét, hogy mint korelnök az új tisztikar választását vezesse le. Orosz Endre jelölőbizottságot küld ki, hogy a jelöléseket ejtse meg és az új tisztikar tagjainak megválasztására tegyen javaslatot. Erre az időre a közgyűlést felfüggeszti.

A jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés egyhangulag 3 évre a következő tisztikart választotta meg:

Tiszteletbeli elnökök: lovag Merza Gyula, dr. Tavaszy Sándor, dr. Vársárhelyi László.

Elnök: Dr. Balogh Ernő.

Ügyvezető alelnök: Szolnok Gyula.

Alelnökök: Dr. Borbáth Samu, dr. Karl János, vitéz dr. Berde Károly, dr. berei Soó Rezső, Ürmösi Jenő, Beke Lajos.

Főttitkár: Perczel Attila.

Főttitkár helyettes: Polareczky Dániel.

Titkárok: Jancsika Albert, Kelemen István.

Tiszteletbeli főpénztáros: lovag Merza Gyula.

Főpénztáros: Alexy Béla.

Jogtanácsos: Dr. Maxim Gyula.

Könyvtárosok: Orbán Miklós, Olajos Irma.

Szerkesztő: Ifj. dr. Xantus János.

Ny. Múzeum igazgató: Iovag Merza Gyula.

Turista múzeum igazgató: Polareczky Dániel.

Szertáros: Tomor Imre.

Jegyzők: Szilágyi Márton, dr. Kiss Béla, Győry Endre.

Ellenőrök: Turós K. Ernő, Timkó Ernő, Cseh Ferenc.

Számvizsgálók: Dávid Béla, Jikéli Lajos, Lakatos Miklós, Inczeffy Lajos.

Könyvelők: Inczeffi Gábor, Kovács Ica.

Fegyelmi bizottság: Dr. Görög Ferenc, dr. Borbáth Samu, dr. Bodoczy Károly, Fülöp Géza, Turós K. Ernő.

Menedékházi gondnokok: Matejovics Antal, Székely József.

Menedékházi ellenőrök: Illyés István, Balázs Gyula.

Osztályok :

Turista szakosztály: Ürmösi Jenő elnök, Timkó Ernő alelnök, Balázs Gyula titkár.

Propaganda szakosztály: Szolnok Gyula elnök, Győry Endre alelnök, Balázs Ilona titkár.

Gazdasági szakosztály: Amirás Ernő elnök, Turós K. Ernő alelnök, Tamás Gyula titkár.

Alapok bizottsága: Polareczky Dániel elnök, dr. Bodoczy Károly, Dávid Béla, Perczel Attila tagok.

Választmányi tagok az 1942. évre (1 év): Babós Imre, Balázs Ernő, Barla Ernő, dr. Bálinth József, Boross Lajos, Cseh Ferenc, dr. Gaál István, Garai Ödön, Gergely Zoltán, dr. Grumáz László, Gyarmati Béla, dr. Gyergyai Árpád, dr. Győrffy István, dr. Gyulay Zoltán, dr. Illés Gyula, dr. Imre Lajos, Jánossy Lajos, Jeney László, dr. Kedves András, Kelemen Lajos, dr. Koleszár László, Kovács László, dr. Kovács Margit, Kovács Zoltán, Koválszky Károly, László Dezső, Lengyel Albert, Linzmayer Emil, Magyarós Géza, Mikán József, Miklós Lajos, Miklós Viktor, Molnár Aladár, Müller Géza, Nagy Aladár, ifj. Nagy Géza, dr. Oberding József György, Orosz Endre, Pakó Béla, dr. Parády Ferenc, Páll Károly, özv. Petelei Antalné, Pletkovics József, vitéz dr. Ridély Ervin, dr. Szentkirályi Samu, Szilvay Ernő, Szücs Elemér, Táborosi László, Török Zoltán, dr. Tulogdy János, Vámszer Géza, Vinczi Mihály, Wellmann Ottó, id. Xantus János.

A közgyűlésen megjelentek lelkes örömmel üdvözölték az új tisztikart. A tisztikar nevében dr. Balogh Ernő elnök mondott köszönetet a közgyűlés bizalmáért. Kérte a tisztikar tagjait, hogy nehéz munkájában támogassák és minden egyes megválasztott tisztviselő a legnagyobb lelkiismeretességgel végezze a rábízott és általa elvállalt munkát, mert csak így érhetjük el azt, hogy az Egyesület és a magyar turista társadalom érdekében elvégezhessük és megvalósíthassuk nagy célkitűzéseinket és feladatainkat.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület 1942. évi vándorgyűlése

Az EKE első és ezek szerint az egyesület történetében is első turista vándorgyűlést f. évi december hó 6-án kolozsvári székházában rendezte meg.

A vándorgyűlésnek országos jelleget adott és annak színvonalát emelte az, hogy azon a Magyar Turisták Országos Szövetségének elnöke, dr. Zsembery Gyula, Polgárdy Géza főtitkár, Babós Imre alelnök, Blasovszky Miklós sajtó és propaganda szakosztályi elnök és Pándy János tanácsstag is megjelentek. A Magyarországi Kárpát Egyesületet Honty Antal képviselte. A vándorgyűlésen dálnoki Veress Lajos hadtestparancsnokot Nagy Gyula ezredes képviselte. A vidéki osztályok közül Marosvásárhelyt Egey Jenő alelnök és Both Károly, a dési osztályt Knizsek Károly elnök képviselték. A központ részéről a tisztikar és választmány tagjai jelentek meg.

A Magyar Hízekegy elhangzása után dr. Balogh Ernő központi elnök meleg szavakkal üdvözölte a hatóságok képviselőit és a vándorgyűlésen megjelenteket. Ezekután átadja az elnöki székot dr. Zsembery Gyula országos elnöknek, aki a vándorgyűlést megnyitja. Megnyitó beszédében rámutat a vándorgyűlés nemzeti és honvédelmi fontosságára és kifejti, hogy a vándorgyűlés célja az, hogy egymáshoz közelebb hozzon bennünket és alkalmat adjon megismerni és kicserélni mindazokat a turistaság körébe vágó gondolatokat, melyek elől az erdélyieket elzárta a trianoni határ. Ezen turista tárgyú kérdésekre megoldására hivatott a vándorgyűlés. A természetjárás nemzetvédelmi szempontból való fontosságát kihangsúlyozva kijelenti: „Ma minden sport honvédelem s a turistaság elsősorban az, mert a legtöbb sport a célnak a teljes erő felhasználásával, a legrövidebb idő alatt való elérését tartja legfontosabbnak, ezzel szemben a természetjárás kitzüzi ugyan a célt, de azt úgy kell elérnie, hogy utána is tette-re-kész erő-tartalékkal, küzdőképességgel rendelkezék. Ez a célja a honvédelemnek is! A természetjárás kiviszi a magyar ifjúságot a természetbe, megismer-teti velük az ország minden táját s ez által lehetővé teszi ismereteik gyara-pítását és mélyítíti ragaszkodásukat a hazai rög-höz.“

A megnyitó beszéd elhangzása után dr. Zsembery Gyula elnök fel-olvassa a vándorgyűlésnek a Kormányzó Úr Ófőméltóságához intézett hódolótáviratának szövegét, melyet a résztvevők állva hallgattak végig.

Rátérve a tárgysorozatra felkéri Ürmösi Jenő EKE alelnököt, hogy is-mertesse az EKE történetét.

Ürmösi Jenő felolvasásában rámutat arra, hogy az EKE 51 éves fenn-állásával, termékeny nagy múltjával komoly és erős alapot adott az el-következendő évtizedek munkájának is. Az EKE alakuló közgyűlését 1891 január 12-én tartotta Kolozsvárott s akkori taglétszáma 300 volt. Az egye-sület főcélja, hogy Erdély szépségeit feltárja és a természetjárás mozgal-mát minél szélesebb rétegben terjessze. Ezenkívül foglalkozott fürdőüggyel, néprajzzal és az idegenforgalom fellendítésével is. Vidéki osztályokat szer-vez Erdélyben, Budapesten, sőt 1897-ben már Bécsben is van osztálya.

1898-ban az egyesületnek 35 osztálya, 200 ügyvivősége és 3500 tagja volt és Erdély minden jelentős hegyvidékén menedékháza. Tagjai állandóan újabb és újabb természeti szépségeket tártak fel, melyek közül kiemelkedik a révi cseppkőbarlang, Szamosbazar, Csodavár, a Szkerisorai jégbarlang és még annyi sok szebbnél-szebb természeti szépség feltárása és hozzáférhetővé tétele. A visszatérés után is több menedékházat létesített. A turista alkotások mellett tagjai a turista irodalomban is nagy munkásságot fejtettek ki. Mindjárt a megalakulás után, 1892-ben – megjelenik az Erdély című folyóirat, mely csak a román megszállás alatti időben tartott néhány évi kényszerszünetet. Ezenkívül a legtöbb erdélyi vármegye turista kalauzát megszerkesztette. 1902-ben ünnepélyes keretek között nyitotta meg nép- és tájrajzi múzeumát, mely anyagának gyűjtése évekkel előbb megkezdődött és azoknak száma a 8000-et is meghaladta.

Belföldi és külföldi kiállításokon több ízben szerepeltünk nagy sikerrel, melyekről az egyesület múzeumában elhelyezett oklevelek és érmek tanuskodnak.

Kimerítően ismerteti az egyesület történetét a román megszállás alatti időkből, rámutat az akkor folytatott küzdelmekre és azokra a nehézségekre, melyek között az egyesületnek folytatnia kellett az alkotó munkát.

Elismeréssel emlékezik meg azokról az alkotásokról, melyeket az egyesületnek a mai nehéz viszonyok ellenére a visszatérés után megvalósítania sikerült.

A nagy gonddal összeállított ismertetést a vándorgyűlés nagy tetszéssel fogadta.

Beké Lajos az EKE jövőjére vonatkozó munkatervét ismertette és általános turista érdekű javaslatokat és indítványokat terjesztett a vándorgyűlés elé. Beke Lajos előterjesztését az alábbiakban ismertetjük:

A visszatért Erdélynek szépségekben, érdekességekben, történelmi nevezetességekben gazdag területe turista-alkotások szempontjából sok kívánni valót hagy maga után. Ennek okát keresni felesleges, mert adva van a múltban, az utóbbi 25 év rendkívüli helyzetében. Mindenki előtt érthetővé válik akkor, ha csupán annyit említek meg, hogy egyesületünk ezirányú munkálatainál nem segítséget, hanem elnyomatást kapott a román hatóságoktól. Egységes munkaterülettel nem rendelkezünk s így nagyvonalú, rendszeres útjelzési hálózatot nem lehetett kiépíteni. A román szövetséghez benyújtott munkaterveinket évekig tárgyalták, mígnem elvetették.

Örvendetes visszatérésünk után a Magyar Turista Szövetség által egyesületünknek kiosztott Erdély munkaterületére, az anyaországi útjelzési hálózatba kapcsolódva — osztályainkkal való közös megszervezés után — elkészítettük egész Erdély területét behálózó útjelzési tervzetét.

Az útjelzési hálózat főgerince a Kárpátokat átölelő „országos kék jelzés”, mely a „Horthy-csúcsnál kapcsolódik be a Kárpátalja felől jövő útjelzésbe, a Radnai, Borgói, Kelemen, Csíki havasokon át a Hargitára, majd az Oltót átszelve Tusnád szorosánál Szent Anna-tó, Torjai hegyvonulaton keresztül egyelőre a Háromszéki havasokon fejeződik be.

A főútjelzésből ágaznak ki a mellék útjelzések és az ettől távolabb eső helyi jellegű útjelzési hálózatok.

Az országos kék útjelzésen kívül a terület műemlékeit és történelmi nevezetességű helyeit két történelmi útvonal köti össze és pedig:

1. *Rákóczi útvonal.* Cigánycsúcs, Forrásligeti menedékház, Nagybánya, Meszes hegység, Sebesvár, Almási Dezsővár, Leányvár és majd innen Géczy-vár, Torockói-vár felé fog tovább vezetni.

2. *Csaba útvonal.* Felsőbánya, Gutin, Széples, Csicsói vár, Beszterce, Bisztra-völgy, Görgényszentimre, Nyárádremete, Bökecs, Szováta, Tartodvára, Firtosvára, Bagyivár, Vapavára, Bálványosvár, Ikavára, Kicsásvára, Hereczvár, Sepsiszentgyörgy.

Az útjelzési vonalak mentén tervezett turista-alkotások, ú. m. turista-szállók, menedékházak és védkunyhók egymástól megfelelő távolságokra lesznek felépítve. Az alatt felsorolt hegyvonulatok, illetőleg osztályok hegyvonulatában, ahol a turista-forgalom megkívánja, egy-egy turista-szálló és 1—2 kisebb menedékház van tervbevéve, míg a magas-hegyi túrázók részére megfelelő távolságokban a védkunyhók egészítik ki Erdély turista-alkotásait.

A hegyvonulatok, illetőleg területek beosztása a következő: I. Rév és környéke, II. Zilah és környéke (Meszes hegység), III. Kolozsvár és környéke, IV. Dés és környéke (Láposi hegység), V. Nagybánya és környéke (Rozsály—Gutin), VI. Beszterce és környéke (Borgói havasok), VII. Marosvásárhely és környéke (Kelemen és Görgényi havasok), VIII. Gyergyószentmiklós és környéke (Gyergyói havasok), IX. Csíkszereda és környéke (Csíki havasok és Hargita), X. Székelyudvarhely és környéke (Hargita nyugati része), XI. Sepsiszentgyörgy és környéke (Baróti, Bodoki és Háromszéki havasok).

Az erdélyi terület turista alkotásokkal való berendezésének részletes tervezetét Erdély folyóiratunk ezévi számaiban sorozatosan ismertettük.

A ma dúló világháború 1942-ben az alkotások megvalósítását is nehezebbé tette. Anyagihiány és pótanyagok korszaka következett be. A legjobbnak minősített és felelősséggel eladott festékek sem bírták három hónapnál tovább az időjárás szeszélyeit. A tervezett menedékházak költségvetéseiben egyik hónapról a másikra 25—50%-os árkülönbözetek mutatkoznak.

Az állami és más hatósági úton továbbított segélykérésekhez tervrajz és költségvetés szükséges. Ezek előkészítése szintén nagy gondot okoz. A vállalkozókat megillető 2%-os munkadíjat nem áll módunkban megfizetni, viszont munkástagjaink áldozatkész munkavállalásait nem köthetjük mindig határidőhöz. A fentemlítettek miatt legtöbbször a felsőbb hatóságok által kitűzött időpontra a kért tervezeteket és költségvetéseket nem tudtuk benyújtani.

Az állami támogatás útjai nehézkesek. Hónapokkal ezelőtt benyújtott kéréseink elintézetlenek. Ebben a lassú menetben a 22 éves elhanyagolt turista területet még 20 év alatt sem lehet átvarázsolni, felépíteni.

Erdély turista kulturális berendezkedése elsősorban nemzeti feladat, közös érdek, a mindnyájunk érdeke és ezen keresztül minden magyar emberé. Ebben a hatalmas munkában segítenie kell minden magyar embernek, intézménynek, hatóságnak és az államnak. Az, hogy a még vissza

nem tért Bihar, Aranyosvidék, Fogarasi havasok, Déli Kárpátok turista munkaterület szempontjából az EKE munkaterülete, a segítség szempontjából nem játszhat gátló szerepet, hanem inkább sürgeti minden segítség megadását.

A fentiek előrebocsátása után szükségesnek tartom alábbi javaslataimat a m. t. Vándorgyűlésnek megfontolás és tárgyalás végett előterjeszteni.

1. Az *útjelzési festékanyag*nak olyan konzerváló anyaggal való keverése szükséges, mely útjelzéseinket időállókká teszi. Az úgynevezett téli holt szezonban felhívást kellene intézni vegyész mérnök turista testvéreinkhez, hogy ez irányban kísérleteket folytassanak és annak eredményét felhasználás végett közöljék.

2. A *menedékházak kérdése*. A menedékházak építésének elő gondja, hogy milyen legyen a menedékház? Ez tényleg komoly kérdés és nagy feladat, mert rendszerint azok elkészülte után látjuk a hiányosságokat. Befogadóképességük elégtelen, a szobák sötétek, folyosói szűkek, beosztásuk célszerűtlen, szellőztetésük hiányos s bizony a külső képét is másképp képeltük el. Ennek a tapogatózásnak, illetve kísérletezésnek végét kell vetni. Rendszeresítsünk egységes típusú magyar turista alkotásokat. Nagy gondot vennénk le egyesületeinkről.

Javasolom, hogy a M. T. O. Sz. kebelében működő egyesületek műszaki csoportjai külön-külön készítsenek vidékeink adottságának megfelelően egy-egy fából és külön egy-egy kőből építendő turista szálló, menedékház és védkunyhó tervezetsorozatot. Ezeket a M. T. O. Sz. műszaki emberek bevonásával bírálja felül és válassza ki a legmegfelelőbb jellegű, beosztású és befogadóképességű szálló, menedékház és védkunyhó tervrajzokat.

Az építkezni óhajtó egyesület a terület és hely meghatározásával a Szövetségtől kérné az általa szükségesnek vélt megfelelő befogadóképességű alkotáshoz a tervrajzot a költségvetés mellékelésével. Ennek könnyebbégét csak az tudja értékelni, aki már a valóságban is foglalkozott menedékház építésével.

A rendszernek nagy szerepe lenne az egységes magyar jellegű turista alkotások kikristályosodásában is.

A menedékháztervezeteknek olyanoknak kell lenniök, hogy azok befogadóképessége a kívánalmaknak megfelelően hármikor hozzáépítéssel bővíthetők legyenek. Ezzel párhuzamosan megszűnik a külső szépségre való hivatkozással túltagolt, máskülönben indokolatlan fedélszerkezet cikk-cakkos célszerűtlen kialakítása is, ami az építmény helyiségeinek beosztását legtöbb esetben szűkké, sötétté és rendszertelenné teszi.

Figyelembe kell venni továbbá a közös hálóterem kialakításánál a terem magasságát is, mert habár az emeletes ágyrendszerrel felül ugyan melegebb van, de annál egészségtelenebb és elhasznált levegő uralkodik.

Minden nagyobb menedékházban egy kisebb és hamar fűthető, három-négy ágyas közösháló szükséges, hogy kisebb számú gerincvándorló turistatársaságnak kedvezőten időben történő érkezése esetén egy kisebb szobát kevesebb fűtési anyaggal és gyorsan ki lehessen fűteni.

(Folytatása a következő számban.)

Turista testvérek! Pártoljuk egymást!

**Magyar díszruhákat,
férfiruhákat, sportöltönyöket, viharkabátokat, szakszerűen készít**

SZÉKELY JÓZSEF

**E. K. E. tag szalonja Kolozsvár, Unió-u. 2, I. emelet,
az EKE volt helyiségében.**

E. K. E. tagoknak a szabott árakból 10% kedvezményt ad.

Az EKE csíkszéki osztályának bélyege. Ennek jövedelméből épül az „Uz Bence“ menedékház a Hargitán. A bélyeg 1 és 5 pengős kiadásban jelent meg. Minden bélyeg megvásárlásával egy téglát adunk az épülő menedékházhoz. A bélyeg megrendelhető az EKE titkárságánál Kolozsvár, Jókai-utca 2, II. emelet.

KELETI ÚJSÁG

Friss,

szinvonalas,

megbízható!

POMPÁS SZÖVEGKÖZTI KÉPEK

SPORT-felszerelési, ruházati

cikkek legnagyobb választékban

CSEGEZY ANTAL

sport-szaküzletében

Kolozsvár, Unió-utca 24. szám.

Uj erdélyi térkép!!!

A Székelyföld 200.000-es térképe megjelent. Az öt színnyomással készült térkép a Honvédtérképészeti Intézet kiadványsorozatának egyik legszebb alkotása. Egyesületünk kezdeményezésére örvendetes újítás látható a térképen: a jelentősebb történelmi- és műemlékeket, a népművészetet őrző város- és községnevek külön vannak megjelölve. A térkép ára 2,50 Pengő.

Természetjáró testvérek!

Turista-, sí-, sport-, valamint bárminő
férfi ruhákat jól és olcsón készít és
EKE tagoknak 10% engedményt ad

Petkes úriszabósága

Kolozsvár, Mátyás király-tér 22.

BALÁZS ERNŐ

tagtársunk

modernül felszerelt FÉNYKÉPÉSZETI SZAK-
ÜZLETÉBEN minden cikk állandóan kapható.

Legujabban

elektromos cikkek és rádió-osztállyal

bővítette ki üzletét

Kolozsvár, Unió-utca 14. - Telefonszám: 36-63.